

ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ОСВІТИ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ЯСЛА-САДОК) № 101 «СОФІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. професора Толока, 31, м.Запоріжжя,69121, тел.: (061)278-68-07,
E-mail: sofia.zlata@ukr.net КодЄДРПОУ 26249843

Сценарій заходу

Квест до Дня Української писемності та мови

«Плакаємо любов до України»

для дітей старшого дошкільного віку

Підготували: Коломиченко

Олена Василівна

Бугаєва Юлія Володимирівна

Днз №101 «Софія»

"Хто не любить своєї рідної мови,
солодких святих звуків свого дитинства,
не заслуговує на ім'я людини."

Йоган Готфрід Гердер

Актуальність проблеми: у попередній конкурсній роботі «Моя країна – Україна» ми з дітьми групи «Вишиванка» та їх батькам зазирнули у чарівний світ «Ляльки Мотанки». В цьому році засобами квесту ми хочемо відкрити для дітей мовленнєву Україну. Довести, що подорожувати по Україні – значить милуватися просторами, шукати відповіді на запитання з історії нашої країни, а також вчити нашу рідну українську мову, яка дана нам від народження. Ми поставили перед собою за мету викликати почуття поваги до української мови, навчити дітей пишатися своєю країною – Україною та її мовою.

Дуже актуальна цитата Василя Сухомлинського «Щоб любити - треба знати, а щоб проникнути в таку тонку й неосяжну, величну й багатогранну річ, як мова, треба її любити». Засобами цього заходу ми намагалися пробудити інтерес дітей до української мови, вияв зацікавленості та прояву патріотичних почуттів до сучасної історії, культури, мовних традицій і звичаїв нашого народу.

Головна мета заходу - це передача дошкільнятам соціального, мовленнєвого досвіду, багатства мовної культури народу; розвиток у дітей національної самосвідомості та художньо-естетичного смаку; виховувати любов до рідної землі, рідної мови, українського народу, виховання шанобливого ставлення до його культури та мовленнєвої спадщини; пробудження здатності зберігати свою національну ідентичність, український менталітет, щиро пишатися приналежністю до українського народу.

Любов до Батьківщини починається з любові до мови, тієї мови, на якій розмовляли наші пращури, на якій матуся співала колискових пісень. Ми щиро сподіваємось, що цей квест пробудить у дитячих серцях любов до рідної мови, українців, країни з її

багатою та різноманітною культурою, архітектурою, мистецтвом, мовленнєвим етикетом.

Квест до Дня Української писемності і мови «Плакаємо любов до України»

Мета: вчити дітей емоційно, з гордістю сприймати захід; передати дошкільникам соціальний досвід та багатства духовної та мовленнєвої культури народу; поширювати знання про український фольклор, символи, традиції, звичаї; формувати ціннісне ставлення до народних символів України; продовжувати збагачувати, активізувати словник дітей за темою «Україна - рідний край»; пробудити здатність зберігати свою національну ідентичність та щиро пишатися приналежністю до українського народу, української мовної культури, поглибити знання дітей та дорослих про предметний світ довкола; закріпити вміння користуватися планом, картою; вправляти в умінні використовувати різний простір приміщення; формувати навички взаємодії, толерантності, взаємодопомоги, гармонізувати взаємодію з однолітками; розвивати комунікативні здібності дітей, навички самоорганізації, пам'ять, увагу, кмітливість.

Обладнання та матеріали: інтерактивні ігри, картки-пазли, конверти з інформацією, стікери, стрілки, ватман, фотокнига «Сім чудес України», мапи-маршрути, ілюстрації до казок, стрічки різних кольорів, картки з загадками, картки з кросвордами, зображення квітів та символів, карта України, мольберт, віночок.

Попередня робота: розповіді про звичаї Українського народу. Читання казок про походження української мови. Спів на музичних заняттях українських народних пісень, колискових пісень, музично дидактична гра «Вгадай мелодію». Дидактичні ігри: «Українські страви», «Обереги України», робота з лепбуком «Моя країна-Україна».

Джерела інформації:

- 1.Інструктивно-методичні рекомендації «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах».
- 2.Концепція національно-патріотичного виховання.

Хід заходу:

Вихователь: Доброго дня любі діти. Сьогодні ми зібралися з Вами з приводу Дня Української писемності та мови. Шостого листопада 1997 року було підписано Указ

Президента України, у якому говориться: «На підтримку ініціативи громадських організацій та з урахуванням важливості ролі української мови в консолідації суспільства постановляю: "Установити в Україні День української писемності та мови, який відзначати щорічно 9 листопада в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора Літописця».

Вихователь: Сьогодні в українців свято -

Писемності та мови день,

Вітати поспішаємо завзято,

Вірші складаємо, співаємо пісень.

Вихователь: Бажаємо мові процвітати,

Народу, щоб її не забував.

В писемності та мові наша сила -

Як націю єднає нас!

Дитина: Щоб наша гордість не пропала,

Надії вогник, щоб не згас.

Дитина: Усіх вітаємо зі святом.

Щиросердно зичимо добра.

Дитина: І хай у світі різних мов багато.

Солов'їна мова в нас одна!

Вихователь: Рідна мова - це мова, що першою засвоюється дитиною і залишається зрозумілою на все життя. Рідною прийнято вважати мову нації, мову предків, яка пов'язує людину з її народом, з попередніми поколіннями, їхніми духовними надбаннями.

Вихователь: Корені українського слова проросли з найдавніших діалектів праслов'янських племен, рясними пагонами розвинулися в часи Давньоруської держави. Древнє слово квітами-перлами розцвітало у найдавніших пам'ятках культури Київської Русі, у полемічних творах, у красному письменстві різних часів.

Вихователь: Сьогодні свято - це свято української мови та писемності. З часу винайдення писемності фактично почався період документальної історії людства, тому

стало можливим не тільки передавати мовну інформацію на відстані, але й закріпити її в часі.

Вихователь: Перші спроби письма відносяться приблизно до 35-50 віків до нашої ери. Спочатку це була гілочка пальми - знак миру. Потім - схематичне зображення предмета чи якогось явища. І нарешті - ієрогліфи. Прямим попередником слов'янської мови є алфавіт, створений великими просвітителами слов'ян - братами Кирилом і Мефодієм.

Вихователь:Перш ніж Квест наш розпочати, пропоную дітям вірші про Україну розказати.

Дитина: Що то, діти, за країна –

Неба синього блакить,

На ланах у серпні жито

Стиглим золотом блищить?

Дитина: У якій іще країні

Так земля родить охоча?

Наче пісня солов'їна -

Мова ніжна і співоча?

Вихователь: Наш рідний край великий і гарний. Великий, бо простягається від величних Карпат аж до річки Дон, і від боліт Полісся аж до берегів Чорного моря. Гарний, бо має і високі гори, вкриті зеленими лісами, і бистрі річки, і широкі урожайні поля, і квітучі луки, і все, чого душа забажає. Гарний наш рідний край ще й тому, що в ньому живуть люди, які славляться піснями, танцями, добрими звичаями. А молоде покоління відповідає перед пращурами за безсмертність української пісні, слова, танцю, звичаїв.

Вихователь: Діти, щоб більше дізнатися про нашу рідну Україну, ми з вами сьогодні відправимося у подорож сторінками знань нашого народу. Коли ми дійдемо до останнього завдання, нам відкриється вислів відомого українського поета. Стрілочки нам вказуватимуть шлях до знань. Відправляємось у подорож? Для того, щоб ми більше виконали завдань і більше дізналися - ми поділимося на дві команди, а потім обміняємося знаннями набутими сьогодні.

Вихователь: Свою подорож ми розпочнемо з того, з чого у дитини починається любов до рідної мови, з маминої колискової. Бо у ній материнська любов і ласка, світ добра, краси і справедливості, щира віра у магічну силу рідного слова.

Вихователь: Мово рідна, слово рідне,

Хто вас забуває,

Той у грудях не серденько,

Тільки камінь має.

Я ту мову не можу забути,

Котрою учила

Нас всіх ненька говорити,

Ненька наша мила.

(Завдання. Пригадайте колискові пісні, які вам матуся співала у дитинстві, або ви чули по телевізору)

Мета: закріпити знання про народний фольклор, розвивати пам'ять, увагу, виховувати любов до мами, та країни, української мови.

Вихователь: Вирушаємо далі! Щоб подорож була веселою та приносила задоволення, ми візьмемо з собою у подорож українську пісню. Для кожної команди буде звучати мелодія української пісні. Якщо ви вгадаєте пісню і заспіваєте її, стрілочка вам вкаже, куди рухатися далі.

Музичні загадки.

Мета:закріпити знання про народні музичні інструменти, народні пісні; розвивати музичне сприйняття, увагу, пам'ять; виховувати любов до української народної пісні, української мови.

(Кожній групі вихованців пропонують по три знайомі українські народні мелодії, діти вгадують їх та рушають далі за стрілками, які вказують шлях)

Вихователь: Так, наші діти знають, що кожна країна має свої традиції, свою мову, свої легенди про походження мови.

(Кожній групі пропонують пригадати і розповісти казку про мову.)

Казки про мову.

Мета: закріпити знання про походження української мови, про шляхи її розвитку; розвивати сприйняття українського фольклору, увагу, пам'ять; виховувати любов до української народної мудрості та фольклору, української мови.

Відповіді дітей.

Перша команда: **КАЗКА ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ**

Жила-була собі родина. В цій родині було двоє дітей. Якось онуки попросили бабусю розповісти їм казку.

- Добре, - каже бабуся, - слухайте. Багато тисяч років тому жила в Україні прекрасна дівчина. Була вона добра, ласкава, щира й привітна, готова всім допомогти. А співала так гарно, що, здавалося, то соловейко співає. Маленькі діти й молодь прагнули бути з нею разом. А вона розповідала діточкам про чудові речі, співала їм українські пісні й тим вливала любов до України й українського народу. А називалася ця красуня **УКРАЇНСЬКА МОВА**. Жила вона в народі нашому й із народом нашим ніколи не розлучалася. Дівчина любила писати писанки й роздавати їх усім. З українською мовою наш народ ріс, розвивався і творив чудову культуру, яку передавали з покоління в покоління аж донині. Україна мала багато сусідів. Деякі почали зазіхати на нашу землю. Почалися війни, вороги поневолювали наш народ, вони забороняли українську мову, а нав'язували свою - чужу мову. Український народ розбігався по світі, щоб рятувати себе й свою рідну мову. Та чужина їх руйнувала ще більше. Свої діти відрікалися від рідного слова й ставали чужинцями для свого народу. З частиною українського народу помандрувала й **МОВА**, шукаючи доброї долі на чужині.

Одного разу потрапила в Америку та й побачила маківки церкви. Мова вирішила тут відпочити. Попросила у священника відпочити у церкві. Але священник її не прийняв, бо тут уже господарює інша, англійська мова. Потрапила **МОВА** в Польщу. Там стояла хатинка, схожа на нашу, можливо, саме тут я знайду людей, які розмовляють українською мовою, та й заспіваємо українську пісню. Але там панувала польська мова. Не пустили її навіть на поріг хати. Пішла **МОВА** далі. Де не зупиниться - ніде не приймають. Таким чином дійшла **МОВА** до Московії. Але там те саме: викидають із хат українську мову, а надають перевагу російській. Іде, іде **МОВА** доріжкою й бачить хатинку під стріхою, стіни біленькі, а перед нею ростуть барвисті квіти. А збоку —

садок вишневий. На верхівці хати гордо стоїть лелека. Як узрів УКРАЇНСЬКУ МОВУ, то заклекотав - наче її привітав. Ось, це, напевно, українська хата, бо лелек на Московщині нема, вони люблять Україну. МОВА постукала і запитала: «Люди добрі, впустіть до хати перепочити». Їй відповіли: «Ти, УКРАЇНСЬКА МОВО, нам і тут не потрібна». МОВА дуже засумувала, все кругом українське є, а в хату мене, рідну мову, не впускають. Невже доведеться мені десь на світових роздоріжжях загинути? Де ж мені подітись? Ось відпочину тут, під липою в холодочку. Заснула наша дівчина. Аж ось їй сниться: над нею літають янголята. Всі повбирані у вишиванки. Вони взялися за ручки й, літаючи, співають (звучить пісня). І тут вони стали рядочком перед сплячою УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ і сказали їй, щоб вона не журилася, що вони понесуть її на крилах до всіх українських дітей цілого світу, бо вони є їхніми янголятами-хоронителями й покажуть їм красу рідної мови. Українські діти мають добрі й щирі серця, і вони тебе, УКРАЇНСЬКА МОВО, приймуть. Мова прокинулась, а навколо неї стояв гурт дітей. Один хлопчик запитав її, що вона тут робить на самоті? Вона відповіла, що блукала світом, шукала край, у якому люблять і шанують українську мову.

- А хто ви такі?

- Ми хочемо відродити рідну мову. Нас уже багато по широкому світі. І тому ми прийшли до тебе, УКРАЇНСЬКА МОВО, щоб тобі допомогти й щоб ти завжди була з нами. УКРАЇНСЬКА МОВО, ми з тобою й не дамо тобі загинути та ще й розбудимо любов до тебе у тих українських дітей, які від тебе відцурались.

Друга команда: Давним-давно жила-була Українська Мова. Вона дуже любила співати і танцювати, повчати казками, які були дуже цікавими. Та ось одного разу до королівства прийшла зла чаклунка. Задумала вона загубити Українську Мову. Підійшла лиходійка до неї і попросила розповісти казку. Не відмовила Українська Мова незнайомці - розповіла їй про веселі звуки та веселі нотки.

- Ти дуже розумна, але не треба повчати старших, - промовила незадоволено лиходійка. За твою неповагу я покараю тебе! І зла чаклунка стукнула палицею по землі три рази. Опинилась Мова в незнайомому королівстві. Розгубилася, засумувала. Та недовго вона була самотньою. Мешканці королівства запросили незнайомку до себе,

обігріли, втішили, а дізнавшись її нележку долю, запропонували жити у них. Незабаром не залишилось у цьому королівстві нікого байдужого до Української Мови. Її поважали і любили за добру пораду, за талант і уміння розповідати цікаві казки, що вчать розуму. А ще - за уміння співати чудові пісні, які лікують Душі.

Вихователь: Наша мова дуже багато подорожувала світом і багато іншомовних слів з'явилися в ній.

Мета: вчити дітей чути українську мову, сприймати її на слух, вміти вирізняти українську мову серед багатьох інших мов, дати дітям поняття «запозичені слова»; виховувати любов до української мови та українського народу.

(Конверт зі словами різної мови «Вибери слова українською мовою». На аркуші паперу написані слова різними мовами і діти за допомогою дорослих шукають слова українською мовою. Коли усі слова знайдено, стрілочка показує дітям шлях, куди рухатися далі.) **Додаток 1**

Вихователь: В нашій країні мова квітуча, співуча, незвична і усі слова такі ж квітучі і кольорові. Природа України розцвічена різними кольорами. Дидактична гра «Кольорові доріжки», «Квіткова вікторина»:

Мета: формувати ціннісне ставлення до народних символів України; закріпити знання про кольори стрічок в українському віночку, закріпити знання про квіти, які влітають в український віночок. Виховувати любов до української мови і українського слова.

Перша команда. *Завдання:* на дошці поєднати колір стрічки з зображенням того, що він символізує: коричневий - земля; жовтий - сонечко; синій, блакитний - небо, море; зелений - краса та молодість; рожевий - врожай; малиновий - здоров'я; фіолетовий - мудрість.

Друга команда. Відгадати загадку та знайти відповідну квітку, на ватмані викласти з квітів віночок.

Вихователь: Молодці, вирушаємо далі за стрілочками, до нашої мети. Вирушаємо далі за новими знаннями. За знаннями української мови. Українці завжди були допитливими, розумними і вміли знаходити рішення в будь якій ситуації, українці дуже кмітлива нація.

Мета: закріпити вміння розгадувати ребуси; продовжувати збагачувати, активізувати словник дітей із теми «Україна - рідний край», «Страви України». Виховувати любов до всього українського.

Перша команда: *Завдання:* команда отримує для розгадування кросворд про народні символи України. Друга - про українські страви **Додатки 2 і 3**

Вихователь: Вирушаємо далі. Історія людства не знала епохи, коли б у людей не було імен. У старовинних документах знаходили імена Клен, Вовк, Білий, Хромий. Бажаючи мати сильну, розумну чи гарну дитину, батьки називали її Лев, Вовк, Веселка, іноді за днем народження - Субота, порою року – Зима, Літо. Щоб обманути «злу силу» і не дати їй забрати дитину, називали малят Павук, Поганка. Щоб дитина не хворіла їй давали два імені, одне для всіх, а друге-тільки для батьків і бога. Ті, хто хотів щоб їхня дитина була багатою і заможною давали дитині імена до яких входили - слав- і волод: Ярослав, Мстислав, Мирослав, Володимир, Ярослава, і.т.д.

Пізніше з'явилися імена: Марини, Галини, Зої, Валентини. А що саме вони означають, вам допоможе дізнатися ось такий вірш.

Допитлива дівчина наша Наталка -
Її називають Наталка-питалка.

Питає Наталка: «Чоту я так звуся?

І чому Мариною зветься матуся?

Найкраща подружка моя Катерина,

А в класі у нас і Оксана, й Ірина,

І Зоя, і Соня, і Клара, й Галина,

Лариса, Олена та ще й Валентина?»

«Імення ці давні, - учителька каже,-

Із Греції, Риму, із Заходу й Сходу

Вони нам дістались від різних народів.

А що вони значать, - послухай дитино:

Галина - спокійна, міцна - Валентина,

Наталія - рідна, морська - то Марина.

А Зоя - життя, чистота -Катерина.

Оксана - чужа, ну а мир - то Ірина,
Олена - то світло, Лариса - то чайка.
Усе зрозуміла, мала запитайко?

Софія - премудра, а Клара – ясна,
Ось що означають дівчат імена.

Мета: продовжувати збагачувати, активізувати словник дітей із теми імена.
Виховувати любов до всього українського, до власного імені.

Перша команда та друга команда: *Завдання:* розкажи, що означає твоє ім'я.

Відповіді дітей у додатку. Додаток 4

Вихователь: продовжуємо нашу подорож. Вирушаємо до наступного завдання, за новими знаннями.

Мета: поглибити знання дітей про предметний світ довкола; закріпити знання дітей про сучасні та прадавні предмети побуту та одягу; вчити дітей складати зображення з частин - пазлів.

Завдання: поєднати предмети, які були колись і ті, які використовують зараз

Перша команда: поєднує зображення предметів побуту.

Друга команда: поєднує зображення одягу.

Вихователь: Ми пишаємося вами! Ви усі добре впоралися із завданнями. А це означає, що ви маєте добрі знання про нашу Україну. Ми з вами відповіли на всі запитання і отримали конверти з відповідями.

(Обидві команди отримують конверти, відкривають і за допомогою вихователів читають те, що там написано).

Перша команда:

Красивий, мудрий, рідний край

І мова наша - солов'їна,

Люби, шануй. Оберігай

Усе, що зветься Україна.

Друга команда:

Рідна мова материнська,

Ти - душа мого народу,

Будь від роду і до роду.

Рідна мова українська. (Д.Кононенко)

Вихователь: Мова має велике значення в житті людей. А наша мова багата, красива, мелодійна, солов'їна. Сьогодні ми здійснили подорож у країну мови. Звичайно, всю цю країну за один день ми не пізнали, але наші подорожі будуть відбуватися постійно і у майбутньому. Ви усі сьогодні молодці, і для того, щоб подорожі ваші відбувалися як найчастіше, батьки подарували нам у групу книгу «Подорож Україною», яку ми будемо читати кожного дня.

Дитина: Мова - краса спілкування,

Мова - як сонце ясне,

Мова - то предків надбання,

Мова - багатство моє.

Дитина: Мова - то чиста криниця,

Де б'є, мов сльоза, джерело.

Мова - то наша світлиця,

Вона, як добірне зерно.

Дитина: Мова - державна перлина,

Нею завжди дорожить.

Без мови немає країни -

Мову, як матір, любіть.